

КАРАР

Иске Юраш авылы

КАРАР

№20

«22» декабрь 2025 ел

**Башкарма комитет карарына үзгәрешләр кертү турында
Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Иске Юраш авыл
жирлегенә «2018-2027 елларга Алабуга муниципаль районы Иске Юраш
авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау
буенча муниципаль программаны раслау турында» 2018 елның 18 маендагы
6 номерлы**

Бу нигездә Россия Федерациясә Жир кодексы, «Россия Федерациясендә
жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6
октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән Иске Юраш авыл жирлеге
башкарма комитеты Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Иске Юраш авыл
жирлеге Башкарма комитетының «2018-2027 елларга Алабуга муниципаль
районы Иске Юраш авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм
аларны саклау буенча муниципаль программаны раслау турында» 2018 елның 18
маендагы 6 номерлы карарына түбәндәге үзгәрешләрне кертәргә::

1.1. Карар исемен түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

«2018-2028 елларга Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл
жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча
муниципаль программаны раслау турында».

1.2. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Иске Юраш
авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау
программасының муниципаль программасын 2018-2028 елларга кушымтада
бирелә торган яңа редакциядә расларга.

3. Алабуга муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына (Э.и.
Садыйкова) 2018-2028 елларга Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл
жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча
муниципаль программа чараларын агымдагы финанслау исәбенә башкару өчен
бюджет ассигнованиеләрен карауны тәкъдим итәргә.

4. Өлегә карар рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

5. Әлеге қарарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә қалдырам.

Житәкче

Р. Г. Юнусов

Карарга 1 нче кушымта
Иске Юраш Башкарма комитеты
авыл жирлеге
22 декабрь 2025 елдан № 20

**Муниципаль программа
Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл
жирлеге территориясендәге жирләрдән файдалану һәм
аларны саклау буенча
2018-2028 елларга**

Паспорт
муниципаль программаның 2018-2028 елларга Алабуга муниципаль районының
Иске Юраш авыл жирлегә территориясендә жирләрден файдалану һәм аларны
саклау буенча

Программа Исеме	2018-2028 елларга Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегә территориясендә жирләрден файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа
Программаны эшләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясә Жир кодексы
Программаның заказчылары	Алабуга муниципаль районы Иске Юраш авыл жирлегә башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Алабуга муниципаль районы Иске Юраш авыл жирлегә башкарма комитеты
Программаны Башкаручылар	Алабуга муниципаль районы Иске Юраш авыл жирлегә башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максатлары булып жирләрне һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградияләүне, бозуны, юкка чыгаруны, жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрден рациональ файдалануны тәмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның ундырышлылыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту тора. Программаның Бурычлары: - житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү; - жирләрден файдалануның һәм аларны саклауның нәтижелелеген арттыру; - жирләрден нәтижәле файдалануны һәм аларны саклауны тәмин итү; - яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу, - жирләргә инвентаризация үткәрү
Программаны гамәлгә ашыру срогы	2018-2028 еллар
Финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Программаны финанслау күләме - 131,5 мең сум, шул исәптән 2018 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән-10,7 мең сум., 2019 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән-12,0 мең сум., 2020 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән-10,9 мең сум., 2021 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән - 11,4 мең сум., 2022 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән - 12,0 мең сум., 2023 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән - 12,2 мең сум., 2024 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән - 13,1 мең сум., 2025 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән - 13,2 мең сум., 2026 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән-12,0 мең сум., 2027 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән-12,0 мең сум., 2028 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән-12,0 мең сум.
Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижеләре һәм	Жирдән файдалануны тәртипкә китерү, жирләрден нәтижәле файдалану һәм саклау, бозылган жирләрне торгызу һәм халыкның экологик иминлеген һәм аларның яшәү сыйфатын арттыру

нәтижелелек күрсәткечләре	
Программаның үтәлешен тикшереп торуну оештыру	Программаны гамәлгә ашыруны Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегә башкарма комитеты тикшереп тора.

1. Агымдагы торышка Характеристика һәм тиешле өлкәдәге төп проблемалар муниципаль программаны гамәлгә ашыру

Жир - әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аннан файдалану башка барлык табигый объектлар: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыklarының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирдән файдаланмыйча һәм аны сакламыйча башка табигать ресурстарынан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яисә якын киләчәктә әйләнә - тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы-туфракның жимерелүенә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигый комплексның экологик начараюы белән бергә барачак.

2018-2028 елларга Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегә территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурстарынан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм идарә итү дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәмин итә торган жирләрдән файдалану һәм саклауга уңайлы шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Жир фондының шактый күләмнән төрле максатларда файдалану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык звеноларының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәжәсенең бозу, Урман, Хайваннар дөньясы, жир булсынмы, дисбаланска һәм экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирдән рациональ файдаланмау, аңа кулланучылык һәм хужасызлык мөнәсәбәте аның башкарган функцияләрен бозуга, табигый үзлекләрен киметүгә китерә.

Жирләрне саклау жирдән рациональ файдалану тәмин ителгәндә генә нәтижәле була ала.

Иске Юраш авыл жирлегенең тотрыклы социаль-иқтисади үсеш һәм анда яшәүчеләрнең экологик имин тормыш эшчәнлегенә проблемалары хәзерге вакытта жирләрне саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлегендә жирләрне саклау һәм файдалануның жирле проблемаларын мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, тулы, комплекслы һәм акыллы рәвештә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр мәнфәгатьләрендә генә түгел, киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә дә.

Жирләрнең экологик торышы уртача яхшы, ләкин стихияле санкцияләnmәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: Иске Юраш авыл жирлегә башкарма комитеты эшчәнлегенә законлылыгы һәм ачыклыгы, хисаплылык һәм контрольдә тоту, нәтижелелек.

Муниципаль программаның максатлары булып жирләргә һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны, жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләргә яхшырту тора.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;
- жирләрдән файдалануның һәм аларны саклауның нәтижелелеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм аларны саклауны оештыруны тәмин итү;
- яшел үсентеләргә саклау һәм торгызу;
- жирләргә инвентаризация үткөрү.

Жирләргә Инвентаризация жирләргә деградациясен, пычрануын, чүпләнүен, бозылуын, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, файдаланылмый торган, рациональ файдаланылмый торган яисә максатчан билгеләнеше буенча һәм файдалануга рөхсәт ителмәгән жир кишәрлекләрен, жирләргә башка характеристикаларын ачыклау өчен үткәрелә.

3. Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре һәм программаның нәтижелелек күрсәткечләре

Өлгә программаны гамәлгә ашыру жирдән файдалануны тәртипкә китерергә, әйләнешкә яна жир кишәрлекләрен жәлеп итәргә, авыл жирлегенә инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арттырырга, икътисадны үстерергә, жирләрдән нәтижелерәк файдаланырга һәм аларны сакларга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләргә сыйфат характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижелә файдалану.

4. Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Программаны гамәлгә ашыру вакыты - 2018-2028 еллар.

5. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында чаралар планлаштырылган, территориядә жирләрне саклауның һәм алардан файдалануның нәтижелелеген арттыруга Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлеге.

1 нче Таблица

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Исем максат	Наименование	Төп чараларның исеме	Башкаручы	Вакыт үтәлеш төп чара	Индикаторлар бәя ахыргы нәтижә, берәмлек үлчәүләр	Өһәмият индикаторлар												Финанслау күрсәтеп чыганагы финанслау (мең сум)												Чараны гамәлгә ашыруның турыдан-туры нәтижәсе
						2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028			
1.2.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	27		
1.Жирләрне һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозунуы,	1.1: жирләрден файдалануның һәм аларны саклауның нәтижәләрен арттыру, жирләрден рациональ	1.1.1. туфракның уңдырышлылыгын саклау һәм арттыру, жирләрне чүп-үләннәр, куаклар һәм вак урманнардан саклау, жирләрнең торышын начарайтуның башка төрләре (фитоконтроль үткәрү)	Иске Юраш авыл жирлеген башкару комитеты	2018-2028	Өйе/Юк	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	10,7	12	10,9	11,4	12	12,2	12	12	12	12	12	жирләрден экологик системаларны саклауны, жирнең хужалык һәм эшчәнлекнең башка төрләрен гамәлгә ашыру чарасы, нигезе булу сәләтен тәмин итә торган ысуллар белән файдалану		

юкка чыгаруны, жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрдән радиональ файдалануны тәмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы	файдалануны һәм аларны саклауны оештыруны тәмин итү	1.1.2. жирләрне пычрату һәм чүпләү нәтижәләрен бетерү (өмәләү, үткәрү, чүп чыгару)	Иске Юраш авыл жирлеген башкарма комитеты	2018-2028	берәмлек	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	1.2 яшел утыртмаларны саклау һәм торгыз у	1.2.1. табигать мохитен саклау, торгыз у (агачлар, куаклар утырту)	Иске Юраш авыл жирлеген башкарма комитеты	2018-2028	берәмлек	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	халыкның сәламәтлеген һәм яшәү эшчәнлегенә уңай шартларын тәмин итү өчен әйләнә-тирә мохит шартларын саклап калу, яклау һәм яхшырту
	1.3: жирләргә инвентаризация үткәрү	1.3.1. буш һәм рациональ файдаланылмый торган жирләрне ачыклау һәм аларны хужалык әйләнешенә вакытында жәлеп итү	Иске Юраш авыл жирлеген башкарма комитеты	2018-2028	Әйе/Юк	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	Һәм	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	жирләрне системалы рәвештә инвентаризацияләү, аларны арендага (милеккә)тапшыру максатларында буш һәм рациональ	

[illegible]

6. Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру жирле бюджет хисабына карала.

Бюджет ассигнованиеләренен гомуми күләме 2018-2028 елларга муниципаль программаны жирле бюджет акчаларыннан 131,5 мең сум.

Финанс ресурсларына ихтыяж Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегенә жирле үзидарә органнарының индекс-дефляторларны исәпкә алып, шундый ук эш төрләре нигезендә әзерләнгән тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә.

2 нче Таблица.

Гамәлгә ашыру еллары	Финанслау күләме, мең сум				
	нибары	финанслау чыганаclarы киселешендә			
		федераль бюджет	республика бюджеты	жирле бюджет	бюджеттан тыш чыганаclar
Муниципаль программаның төп чаралары					
2018	10,7	0,0	0,0	10,7	0,0
2019	12,0	0,0	0,0	12,0	0,0
2020	10,9	0,0	0,0	10,9	0,0
2021	11,4	0,0	0,0	11,4	0,0
2022	12,0	0,0	0,0	12,0	0,0
2023	12,2	0,0	0,0	12,2	0,0
2024	13,1	0,0	0,0	13,1	0,0
2025	13,2	0,0	0,0	13,2	0,0
2026	12,0	0,0	0,0	12,0	0,0
2027	12,0	0,0	0,0	12,0	0,0
2028	12,0	0,0	0,0	12,0	0,0
Муниципаль программа буенча барысы	131,5	0,0	0,0	131,5	0,0

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышында чаралар һәм аларны финанслау күләмнәре, Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегенә бюджеты акчаларының мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш.

7. Программаның үтәлешен тикшереп торуны оештыру

Программаны гамәлгә ашыру барышына Контроль Алабуга муниципаль районының Иске Юраш авыл жирлегенә башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

Программаны гамәлгә ашыру турында хисап мәгълүматлары жирлек башкарма комитеты тарафыннан хисап чорыннан соң килә торган айның 25 числосына кадәр квартал саен Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетына һәм Алабуга муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына 1 нче кушымта нигезендә тапшырыла.

Муниципаль программа реквизитлары, гамәлгә ашыру чоры	
Хисап тотучы оешманың исеме	
Муниципаль программаны раслау турында норматив хокукий акт исеме	
Форма төзү өчен җаваплы вазыйфаи зат (ф. и. ат., вазыйфаи вазыйфаи зат, элемтә телефоны)	

Муниципаль программаны гамэлгэ ашыру турында хисап
өчөн _____ 20__ еллар

[illegible]